

Dr hab. Tomasz Hetmański
Szpęgawa 11, gmina Tczew
email: tomasz.hetmanski@apsl.edu.pl
tel. 728817097
zatrudniony: Zakład Analiz Ekosystemowych
Akademia Pomorska w Słupsku

Tczew, dnia 04.05.2022 r.

Ekspertyza ornitologiczna i chiropterologiczna dla przedsięwzięcia termomodernizacji budynków Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Pelplinie przy ulicy Sambora 5

Ekspertyzę przeprowadzono w związku z planowanym w 2022 roku przedsięwzięciem termomodernizacyjnym budynków Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie.

1. Charakterystyka obiektu i metody badań

Budynki Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych przy ulicy Sambora 5 w Pelplinie to rozległe połączone ze sobą obiekty o powierzchni około 3254 m². Składają się z głównego budynku o ścianach z cegły ceramicznej (Ryc. 1) oraz z drugiej części otynkowanej obejmującej salę gimnastyczną i klasy lekcyjne (Ryc. 2). Prace termomodernizacyjne zostaną wykonane w tej drugiej części z pominięciem budynku o elewacji ceglanej.

Badania wykonano 26 kwietnia 2022 roku i są one uzupełnieniem badań przeprowadzonych w 2017. Obserwacjami objęto zewnętrzne powierzchnie budynku. Wyszukiwano gniazda oraz szczeliny w elewacjach, które mogą stanowić miejsca lęgowe i rozrodcze dla ptaków i nietoperzy. Obserwowano również obecność ptaków na budynku i w okolicy. Kolejnym etapem badań było skontrolowanie pomieszczeń wewnętrznych tj. piwnicy i strychu, w których również mogą występować ptaki lub nietoperze. Wykorzystywano przy tym światło z latarki oraz endoskop z kamerą BS-200XW (Voltcraft).

Informację o występowaniu chronionych gatunków zwierząt uzupełniono opierając się na wywiadzie z pracownikami szkoły.

Rys. 1. Główny budynek Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie przy ulicy Sambora 5 o ceglanej elewacji, który nie podlega przedsięwzięciu termomodernizacyjnemu.

Rys. 2. Fragment szkoły ZSP w Pelplinie podlegający przedsięwzięciu termomodernizacyjnemu.

2. Wyniki inwentaryzacji i opis stwierdzonych gatunków

Na elewacji budynku szkoły od strony północnej stwierdzono ślady po występowaniu gniazd jaskółki **oknówki** *Delichon urbicum* (Rys. 3). Są to stare pozostałości po nieistniejącej już kolonii tych jaskółek. Liczba śladów po gniazdach nie zmieniła się od 2017 roku, kiedy przeprowadzono pierwsze badania ornitologiczne. Zatem, od co najmniej 4 lat oknówki nie budują tam gniazd. Ptaki porzuciły budynek szkoły, a przyczyna nie jest znana.

Rys. 3. Północna ściana budynku szkoły ZSP w Pelplinie z zaznaczonymi na czerwono miejscami obecności śladów gniazd dawnej kolonii oknówek.

Na głównym budynku szkoły, który nie zostanie objęty przedsięwzięciem termomodernizacyjnym, stwierdzono od strony zachodniej (Ryc. 4) i od strony południowej (Ryc. 5) łącznie dwa śpiewające samce **wróbla domowego** *Passer domesticus*. Śpiew samców wskazuje, że osobniki te nie znalazły jeszcze samic i nie istnieją jeszcze pary lęgowe. Należy zwrócić uwagę, że obecność śpiewających samców nie zawsze skutkuje utworzeniem pary lęgowej. Przy braku odpowiedniego gniazda, samce nie znajdą samicy i mogą być przez cały sezon lęgowy samotnymi samcami. Budynek, na którym stwierdzono wróble nie podlega przedsięwzięciu termomodernizacyjnemu.

Ryc. 4. Lokalizacja śpiewającego samca wróbla *Passer domesticus* na dachu głównego budynku szkoły ZSP w Pelplinie. Miejsce oznaczono czerwonym okręgiem. Budynek ten nie podlega przedsięwzięciu termomodernizacyjnemu.

Ryc. 5. Lokalizacja śpiewającego samca wróbla *Passer domesticus* na dachu głównego budynku szkoły, który nie podlega pracom termomodernizacyjnym. Miejsce oznaczono czerwonym okręgiem.

W kominach szkoły ZSP w Pelplinie gniazdowały 2 pary **kawek** *Corvus monedula* (Ryc. 6). Podczas termomodernizacji budynku szkoły nie będą wykonywane żadne prace remontowe na dachu. Kawka jest gatunkiem wybitnie synantropijnym, a dystans ucieczki przed człowiekiem jest bardzo niewielki. Jest gatunkiem wykazującym bardzo słabą płochliwość wobec człowieka. Dlatego uważa się, że prace termomodernizacyjne prowadzone na elewacjach budynków nie wpłyną negatywnie na przebieg lęgów tych ptaków w kominach.

Ryc. 6. Kawka *Corvus monedula* (źródło: wikipedia.org).

Na strychach budynku oraz w piwnicy nie zaobserwowano występowania ptaków i nietoperzy. Na strychu głównego budynku szkoły (część szkoły nie podlegająca termomodernizacji) stwierdzono ślady występowania kuny domowej. Odnaleziono jedynie stare odchody, dlatego przypuszcza się, że kuna domowa nie odwiedza już tego miejsca. Kuna domowa (kamionka) jest gatunkiem łownym.

3. Zalecany harmonogram przeprowadzenia prac uwzględniający występujące gatunki

Nie ma przeciwwskazań do przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych w okresie letnim bieżącego roku. Kolonia oknówek nie istnieje już od co najmniej 4 lat. Ponadto uważa się, że prace termomodernizacyjne nie będą mieć wpływu na przebieg lęgów kawek występujących w kominach szkoły, które nie będą remontowane. Gatunek ten jest wybitnie synantropijny i nie powinien reagować na pojawienie się pracowników budowlanych przy elewacjach szkoły. Prace termomodernizacyjne nie wpłyną również na wróble, które mogą mieć lęgi na głównym, nieremontowanym budynku szkoły.

4. Propozycje wykonania kompensacji

Nie ma konieczności wykonania kompensacji przyrodniczej. W wyniku przeprowadzonych prac termomodernizacyjnych nie dojdzie do utraty miejsc gniazdowania i schronień dla ptaków i nietoperzy.

5. Wykaz niezbędnych zezwoleń do prowadzenia prac

Nie dotyczy

6. Piśmiennictwo:

1. Wylegała P., Dzięciołowski R., Jaros R., Kepel A. 2008. Standardy montowania ukryć dla ptaków i nietoperzy jako element prac dociepleniowych. Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”, Poznań.
2. Wylegała P., Jaros R., Dzięciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”, Poznań.
3. http://bioexperts.pl/doc/Materialy_pokonferencyjne.pdf
4. <http://www.ehlertpartner.de/Flederkist.html>
5. www.salamandra.org.pl
6. <http://www.bocian.org.pl/aktualnosci-2010/22777-Jak-chronic-ptaki-w-miastach>

Tomasz Helman